

mangler Regjeringens Initiativ og den Borgen, som jeg idetmindste altid seer i dette, hvad enten jeg politisk sympathiserer med en Regjering eller ikke; thi Regjeringen har saadanne Midler til alvorlige forberedende Arbejder, som det private Initiativ ikke har. Min Mening gaaer derfor ikke paa nogen Maade ud paa, at man skal flyde det fra sig at faae Jernbanesystemet fuldstændiggjort, men jeg siger kun: ad denne Vej troer jeg ikke, det kan gaae, denne Vej bør ialfald ikke vælges, og den bør Landstinget ikke give sin Stemme til, uden at det selv har gjort sig Umage for at trænge ind i Sagen. Det er ganske vist, at Nedsættelsen af et Udvalg, saaledes som det er blevet udtaalt, vil være det Samme, som at Sagen i dette Dialekt ikke kommer videre; men ved denne Nedsættelse kan den efter min Mening ikke tabe, hvorimod den kan vinde Meget.

Sasle: Den Modstand, der nu er reist mod dette Lovforslag, forekommer mig ganske mærk- værdig. Det, som nærværende Lovforslag gaaer ud paa, er jo, at der kan gives Regjeringen en Bemyndigelse. Det forekommer mig, at man, efter hvad der er anført mod Lovforslaget, egentlig maatte troe, at det gik ud paa noget ganske Andet, at det gik ud paa, at en Concession skulde udfærdiges siebliftelig, naar dette Lovforslag var vedtaget, at Regjeringen da var forpligtet til at give Concession. Den væsentligste Grund, min ærede Sidemand (Schmann) har fremsat imod Lovforslaget, er jo, at det er fremkommet ved privat Initiativ og ikke fra Regjeringen, at Sagen ikke har været. Gjenstand for den Undersøgelse, som kun Regjeringen kan give en saadan Sag; men, naar det kun er en Bemyndigelse, der gives Ministeriet til at give Concession, saa kan jeg ikke see Andet end, at Regjeringen har fuldstændig Frihed til at lade anstille den Undersøgelse, som er nødvendig. Det forekommer mig derfor, at det, som min ærede Sidemand har anført som en væsentlig Grund imod denne Lov, har saa meget Lidet at betyde, at der ikke dertil kan være nogen Grund til i mindste Maade at lægge denne Lov nogen Hindring veien. Hvad er det egentlig, det

dreier sig om? Det er, at Folk, som boe i de paagældende Egne, skulle have Ret til ved deres egne Kræfter at danne et Actieselskab, for at anlægge en Jernbane. Det er dog Noget, man skulde synes var en naturlig Ret for Folk, at samle sig i et Selskab til et saa stort og vigtigt Arbejde, som maa have en betydelig Interesse for dem, og som man vistnok ikke letfindigen gaaer til, da det kræver saa betydelig pecuniære Offre. Jeg kan derfor ikke Andet end paa det Varmeste tilraade det høie Thing at vedtage dette Lovforslags Overgang til 3die Behandling uden Nedsættelse af Udvalg.

Schmann: Siden jeg har begyndt, synes jeg, det er min Pligt at blive ved og at gjøre min ærede Sidemand opmærksom paa, at det forekommer mig, at han sammenblander to forskjellige Ting: en Bemyndigelse, som kræves af en ansvarlig Minister, og en Bemyndigelse, som uden at være forlangt, gives hen i Vind og Veir paa den Forudsætning, at den efter anstillet Prøvelse vil blive benyttet. Jeg skal dog bemærke, at, dersom en saadan Lov vedtages, saa har Ministeren ikke fuldkommen frie Hænder. Han kan ganske vist lade være at benytte den, men man kan ikke sige, at en Bemyndigelse givet i en Lov ikke betyder Andet end: har Du Lyst, kan Du benytte den, hvis ikke kan Du lade være. Den indeholder et stærkt Paalæg, som man meget vanskeligt kan komme bort fra, som ganske vist kan blive ubenyttet, naar der fremkommer overordentlig stærke Grunde derfor, men som ingenlunde har en saa uskyldig Charakter, som min ærede Sidemand synes at forudsætte; efter hans Raisonnement maatte man kunne sige, at Enhver, der fordrer en saadan Concession, ogsaa skal have den, thi han udfører Anlægget ved egne Kræfter. Nu kommer dertil, at enhver saadan Concession, naar den drager nogen som helst Følge efter sig, præjudicerer enhver yderligere Behandling af det samme Spørgsmaal; der kan ikke paa Maa og Faa anlægges en Mængde parallelle eller hinanden krydsende Jernbanekniver, den ene vil saagodtsom ubelufte den anden. — Jeg vil altsaa, hvis Tingene yderligere vil udtale sig, forbeholde mig